

Elementy własności intelektualnej

Przedmiot prawa autorskiego

- utwory samoistne
- utwory zależne (opracowania)
- twórcze bazy danych, zbiory, antologie

Przedmioty praw pokrewnych

- artystyczne wykonania
- fonogramy i wideogramy
- nadania programów radiowych i telewizyjnych
- pierwsze wydania tzw. pośmiertne
- wydania krytyczne lub naukowe

Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne (art. 1 ust. 2 (1) PrAut)

UTWÓR ZALEŻNY – opracowanie, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja

UTWÓR INSPIROWANY – utwór, który powstał w wyniku (jedynie) inspiracji cudzym utworem

Egon Schiele

Peter Lindbergh

<https://www.instagram.com/p/BVUjpyTAlK6/>

www.instagram.com/p/ BVUjpyTAlK6/ Egon Schiele Peter Lindbergh

Art. 115. Plagiat

1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.

Prawa majątkowe

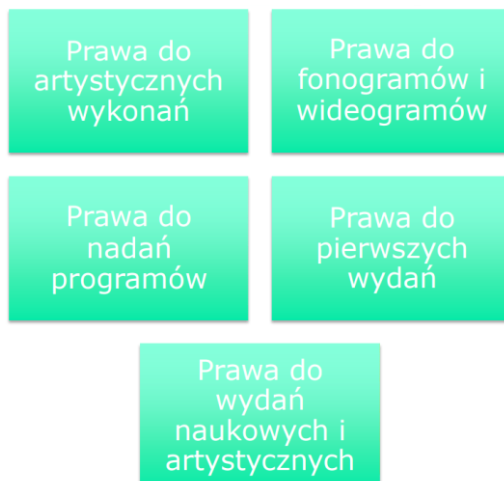
Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, autorskie prawa majątkowe gasną z upływem lat siedemdziesięciu:

- 1) od śmierci twórcy, a do utworów współautorskich - od śmierci współtwórcy, który przeżył pozostałych,
- 2) w odniesieniu do utworu, którego twórca nie jest znany - od daty pierwszego rozpowszechnienia, chyba że pseudonim nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnił swoją tożsamość,
- 3) w odniesieniu do utworu, do którego autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy innej osobie niż twórca - od daty rozpowszechnienia utworu, a gdy utwór nie został rozpowszechniony - od daty jego ustalenia,
- 4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego - od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego

Prawa pokrewne

zbywalne, bezwzględne prawa podmiotowe powstające obok praw autorskich

Cel: ochrona interesów osób, dzięki którym utwory są rozpowszechniane

Własność intelektualna

pod tym pojęciem kryją się wszystkie wytwory ludzkiego rozumu i wyobraźni. Ich wartość tkwi w aspekcie niematerialnym – pomyśle, procedurze, sposobie – natomiast najczęściej jest ujmowana w formie materialnych nośników.

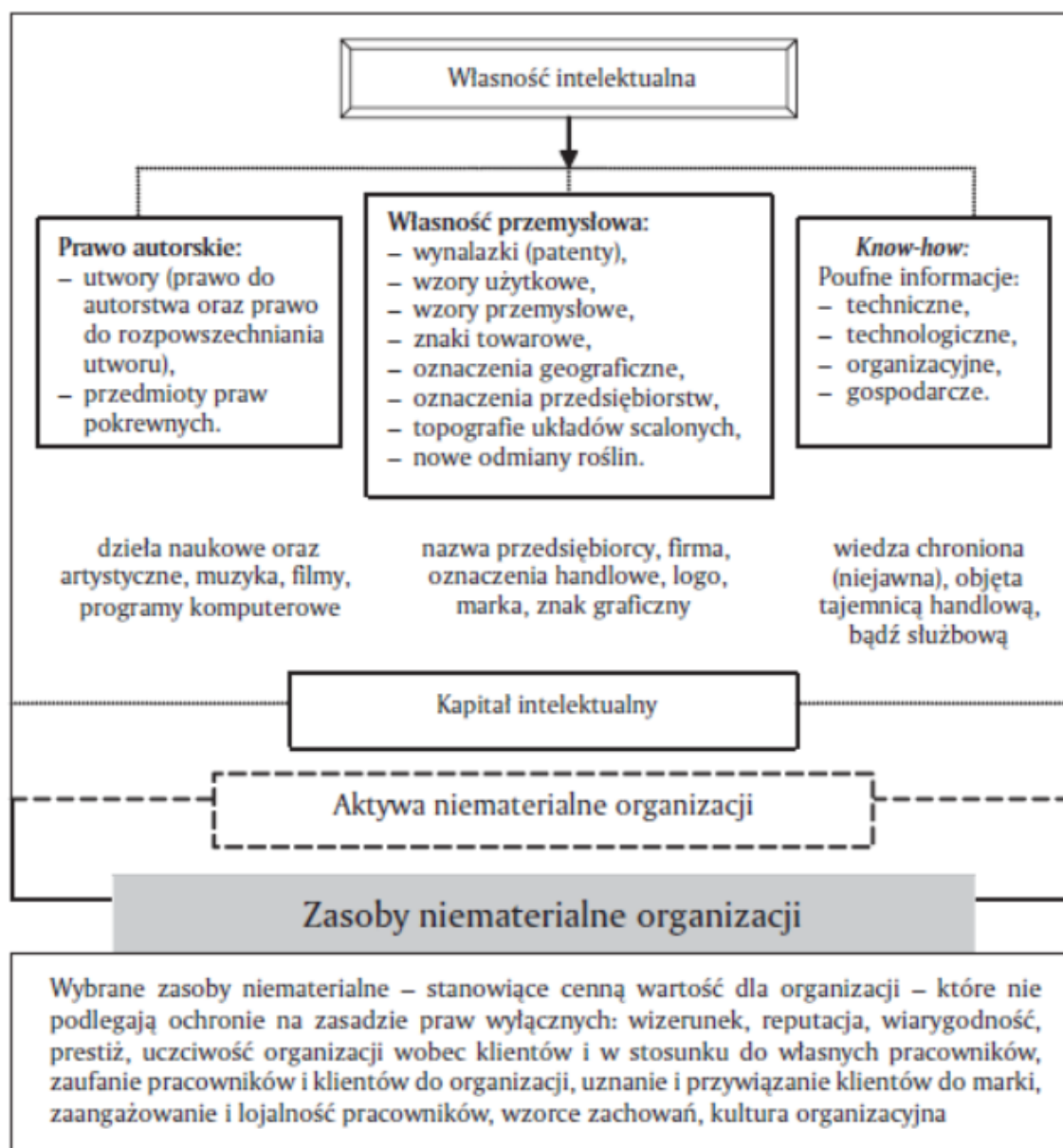
Co można zaliczyć do wytworów ludzkiego umysłu?

Zwykle chodzi tutaj o dzieła z dziedziny literatury, sztuki, nauki lub przemysłu, choć nie da się zamknąć tego katalogu – tak jak nie da się ograniczyć ludzkiej wyobraźni.

Lecz możemy wyróżnić kilka głównych elementów własności intelektualnej:

- **Prawa autorskie:** Ochrona dotyczy oryginalnych utworów artystycznych i literackich, takich jak książki, muzyka, filmy, czy oprogramowanie komputerowe. Chronią one sposób wyrażenia idei, a nie same idee.
- **Prawa patentowe:** Zapewniają one ochronę wynalazków technicznych i procesów produkcyjnych. Posiadacz patentu ma wyłączne prawo do korzystania z wynalazku przez określony czas.
- **Znaki towarowe:** Chronią unikalne oznaczenia, które identyfikują produkty lub usługi, takie jak logo czy nazwa firmy. Znaki towarowe pomagają budować rozpoznawalność i zaufanie konsumentów.
- **Wzory przemysłowe:** Obejmują formę wizualną produktu przemysłowego, na przykład jego kształt, ornamenty, czy wzory. Wzory te mają charakter estetyczny i praktyczny.
- **Tajemnice przedsiębiorstwa:** Ochrona informacji, które mają wartość dla przedsiębiorstwa i są utrzymywane w tajemnicy, takie jak receptury, metody produkcji czy klientelę.

Rysunek 1. Własność intelektualna jako składnik aktywów niematerialnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie M. Du Vall, D. Kasprzycki, A. Matczewski, E. Okoń-Horodyńska, dz.cyt., s. 12

Linki:

<https://prawo.uni.wroc.pl/sites/default/files/students-resources/Prawo%20autorskie%20-%20wyk%C5%82ad.pdf>

<https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-patenty-i-prawo-autorskie-czyli-czym-jest-ochrona-wlasnosci-intelektualnej>

<https://www.parp.gov.pl/component/content/article/57199:ochrona-programow-komputerowych-w-prawie-wlasnosci-intelektualnej-czesc-i>